

Svar på interpellation

På Rådhuset i Arboga AB:s styrelsemöte i juni 2023 beslutades att koncern-VD, tillika kommundirektör, fick i uppdrag att bereda frågan till kommunstyrelsen med inriktning att samordna samhällsbyggnadsenheten och Arboga Kommunalteknik AB, AKTAB. Med fördel kunde också andra alternativ beredas med syfte att samordna kommunens tekniska verksamhet och AKTAB. Detta var ett enigt beslut i moderbolagets styrelse.

Under processen sedan våren 2023 har det vid flera tillfällen förts dialog och delrapporteringar med kommunstyrelsen och dess arbetsutskott. Samverkan och dialog har förts vid flera tillfällen med den fackliga organisationen och medarbetarna vid samhällsbyggnadsenheten. Under hösten 2023 har det förts dialoger med politiken och medarbetare och det är framförallt två punkter som diskuterats. Dels om samhällsbyggnadsenhetens produktion och beslut kan utföras i ett bolag, dels rollen som teknisk chef i kommunen tillika VD i Arboga Kommunalteknik. En extern part fick uppdraget att belysa detta. Den externa utredningen visar att det är möjligt med en samordning i Arboga Kommunalteknik AB, men med vissa förbehåll.

Sedan bolagisering vid årsskiftet 2019/2020 har det varit flera roller som varit dubbla. I politiken har det varit politiker som haft dubbla roller, både i kommunstyrelsen, nämnder och bolag. Sedan bildandet av en koncern med ett moderbolag så har modern bestått av samma ledamöter som kommunstyrelsens arbetsutskott. Koncern-VD är tillika kommundirektör. Sedan bolagiseringen så har Vd:n för ett-tre bolag samtidigt haft rollen som teknisk chef i kommunen. Det finns också dubbla roller för Vd:n för kommunens vattenbolag. Det enkla svaret till dessa dubbla roller i tjänsteorganisationen är kostnadseffektivitet. Om inte dubbla roller skulle förekomma så skulle det behövas ytterligare medarbetare. En annan anledning är att få en förbättrad samordning. Bolagen är helägda av kommunen och styrs helt av kommunen. Dels av ägardirektiv, dels av driftavtal. Var jäv skulle kunna vara en risk har jag svårt att utröna, mer än att flera lyft fram detta under utredningens gång utan att kunna ange konkreta exempel.

I det alternativ som kommunstyrelsen beslutade vid sammanträdet i februari fick kommundirektören i uppgift att se över den politiska organisationen och kommunstyrelsens delegationsordning. Beslutet i kommunstyrelsen är att ett utskott ska inrättas under KS samt att delegationsrätten för verksamhetschef och enhetschef ska begränsas. I högre grad ska besluten fattas av politiken och en eventuell jävsproblematik minimeras.

Det beslut som kommunstyrelsen har fattat innebär att det inte genomförs en verksamhetsövergång till bolagen. Förutsättningarna för ökad samordning inom verksamheten sker genom att verksamhetschefen för denna verksamhet är den samma som bolagets VD. Under verksamhetschefen ska det finnas en enhetschef för en samhällsplaneringsenhet, här pågår just nu en rekryteringsprocess.

I interpellation till mig som kommunstyrelsens ordförande ifrågasätts det extrainsatta mötet i kommunstyrelsen i januari 2024. I den uppkomna situationen med en utdragen utredningsprocess var vår upplevelse att vi inte fick framdrift i kommunens produktion. Vi kunde inte heller påbörja rekryteringen av flera vakanta tjänster innan ett organisationsbeslut var fattat. För att snabba på processen beslutade vi att genomföra ett extra-insatt sammanträde. Vi i Fyrklövern var överens om hur vi ville förändra organisationen och där vi ville komma till ett beslut. Eftersom vi inte har en egen majoritet i Fyrklövern och där vi sent fick signaler om att vi inte skulle få en majoritet så beslöt vi själva att föreslå en återremiss. Skälet till återremissen, förutom utebliven majoritet, var flera. Den utdragna processen omgavs av flera faktorer som missgynnade Arboga kommun och dess helägda bolag. Det förekom uppgifter i media med direkta faktafel så som till exempel att det planerades att utföra myndighetsutövning i bolag. Detta var aldrig planen och vi är fullt medvetna om att myndighetsutövningen ska ske i kommunen. Vi utförde också en utredning av extern part som visade att de föreslagna förändringarna skulle gå att genomföra utan att det strider mot gällande lagstiftning. Den fackliga organisationen Vision i MBL-förhandlingar framförde åsikter som också var faktafel av den nämnda myndighetsutövningen. De uttalade sig också att de hade väldigt lågt förtroende för kommunens ledning samt uttalade sig negativt om kommunens bolag. I den politiska diskussionen diskuterades alltmer hur saker och ting ska utföras i en ny organisation och inte vad som ska utföras, det som är den politiska arenan.

Nu är beslut fattat av kommunstyrelsen om en delvis förändrad organisation för att få en förbättrad samordning av verksamheten. Eftersom beslutet enbart innebär förändring inom kommunstyrelseförvaltningen så stannade beslutsgången i kommunstyrelsen. Den politiska organisationen är också förändrad för att få en förbättrad dialog mellan tjänsteorganisation och politiken samt att minimera eventuell jävsproblematik. Nu måste vi i politiken låta tjänsteorganisationen få arbetsro och bemanna nuvarande vakanta tjänster, så att vi i förlängningen kan få framdrift i dessa viktiga verksamheter. Det är avgörande för tillväxt och utveckling i Arboga.

Jonna Lindman

Kommunstyrelsens ordförande